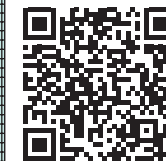
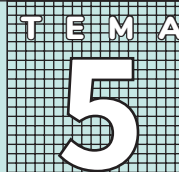

Ordkista, del 2.

Oversikt

Kunsten å lære

OVERSIKT OVER TEMA 5

MÅL: Gi inspirasjon til å lage egne historier, lære og praktisere grunnleggende dramaturgi og fortellerteknikk i historiefortelling, gi trygghet og erfaring med å vise for hverandre, gi og ta imot tilbakemeldinger, samt utvikle spørsmålsstilling og intervjueteknikk i refleksjon.

SAMMENDRAG: Klassen har fått en «ordkiste» i gull, som de i løpet av tema 4 og 5 skal fylle med gull-ord. I tema 5 vil de jobbe med anvendelse av ordene i kista, gjennom historiefortelling og deling av historiene sine.

GENERELL VEILEDNING TIL TEMA 5: Målet er å gi elevene inspirasjon til å lage egne historier og bli tryggere på å dele ideer, gi og få tilbakemeldinger og stå foran klassen og vise. Her er fokuset på å skape trygghet, gi inspirasjon og stimulere egen fantasi. Tullete forslag og ideer til historier er greit, så lenge det også er et ordentlig problem og løsning i historien, og de tullete ideene er noe hele gruppa samlet ønsker. Ellers vil det også i dette temaet være viktig å prøve å la barna finne ut av stavemåter så godt det lar seg gjøre selv. Rettskriving og korrigerende kan virke demotiverende i denne konteksten. Hjelp heller til med å fremheve bokstavlyder, enn å gi svaret. Ordkista blir etter temaet er over klassen sin til odel og eie, og kan gjerne brukes videre utenom Kunsten å lære.

En god historie har tre deler: En begynnelse, en midt og en slutt. Med A) En hovedperson som har noe den vil gjøre (et mål), B) Et problem som gjør at hovedpersonen ikke klarer å gjøre det den vil (en hindring) og C) en løsning, der hovedpersonen klarer å vinne eller taper mot problemet.

TEMA 5	DAG 1	DAG 2	LÆRERSTYRT DAG 3-4	DAG 5	DAG 6
Sammendrag av innhold	Gå og stopp som oppvarming, med omvendte instruksjoner og temposkala. Valg av bok og deretter høytlesning. Skrive ned ord fra boka og legge i kista. Intervju-refleksjon med oppfølgingsspørsmål og håndtrykk i sirkel med kryssa hender.	Gå og stopp som oppvarming, med øyekontakt og tallgrupper om helga. Gjennom eksempel fra klassen lære om prinsipp for historiefortelling. Prøve ut i fellesskap og grupper. Intervju-refleksjon i gruppene, med oppfølgingsspørsmål og håndtrykk i sirkel med kryssa hender.	Gå og stopp som oppvarming. Intervju-refleksjon med ja/nei-spørsmål (dag 3) og åpne spørsmål (dag 4), og håndtrykk i sirkel m.kryssa hender. Bør: Få lagd ferdig historiene fra dag 2 + øvd på presentasjon av disse. Se ellers ideer til opplegg.	Kort versjon av Gå og stopp som oppvarming, med hopp og klapp. Kort visning av historie, så start på hovedhistorie i nye grupper. Refleksjon: Midtveis-masterclass om fortellingene i intervjuformat, samt håndtrykk i sirkel med kryssa hender.	Gå og stopp som oppvarming, med øving på å stå alene foran klassen. Historiene ferdigstilles og presenteres med «fotspor»-tilbakemeldinger. Felles-intervju for gruppene, samt håndtrykk i sirkel med kryssa hender.
Rom	Åpent rom, klasserom	Åpent rom	Åpent rom	Åpent rom, visningsoppsett	Åpent rom, visningsoppsett
Materiell	<ul style="list-style-type: none">• Ordkista• Lydfangerbøker og blyanter/penner til hver• Gullpapir• Tusjer som skriver godt på gullpapir• Sakser• Varierte bøker å ha i kista (se beskrivelse under)• Tavle/smartboard og skriveredskap	<ul style="list-style-type: none">• Ordkista• Tavle/smartboard og skriveredskap• A3-ark/del av papirrull til hver gruppe• Fargeblyanter		<ul style="list-style-type: none">• Ordkista• Karakterkort (5 til hver gruppe)• Bjelle• A3-ark/del av papirrull til hver gruppe• Farger og blyanter til hver gruppe	<ul style="list-style-type: none">• - Ordkista• Fotspor-plakater
Forberedelser i forkant	Finne skjønnlitterære bøker i ulike sjangre, for barn: Nyskrevet roman for barn, eventyr, poesibok, krim etc. NB! Variasjon i hovedpersons kjønn, tematikk, illustrasjoner etc.	Evt. gruppeinndelingen i bolk B.		Evt. gruppeinndeling til nye grupper.	<ul style="list-style-type: none">• Printe ut/lage egne fotspor-plakater

NOTATER

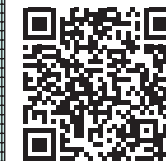
Ordkista, del 2

TEMA 5: OVERORDNET FAGLIG FORANKRING OG FAGPLANMÅL

Kunsten å lære

TEMA
5

A) TVERRFAGLIG TEMA:

FOLKEHELSE OG LIVSMESTRING

Forstå individet som ein del av ulike fellesskap. Innsikt i korleis relasjonar og tilhøyrse blir påverka av samhandling med andre.

Utvikle evne til å uttrykke seg gjennom spill, sang, andre vokale uttrykk og dans. Kunstneriske uttrykk gir mulighet til å forstå både eget og andres følelsesliv bedre, og dette legger grunnlag for god psykisk helse.

Utvikle elevenes muntlige og skriftlige retoriske ferdigheter, slik at de kan gi uttrykk for egne tanker og meninger og delta i samfunnsliv og demokratiske prosesser. Gjennom kritisk arbeid med tekster og ytringer øver elevene opp evnen til kritisk tenkning og lærer seg å håndtere meningsbrytninger gjennom refleksjon, dialog og diskusjon. Utvikle elevenes evne til å uttrykke seg skriftlig og muntlig. Dette gir elevene grunnlag for å kunne gi uttrykk for egne følelser, tanker og erfaringer, noe som er viktig for å håndtere relasjoner og delta i et sosialt fellesskap.

Lesing av skjønnlitteratur kan både bekrefte og utfordre elevenes selvbylde og dermed bidra til deres identitetsutvikling og livsmestring.

DEMOKRATI OG MEDBORGERSKAP

Utvikle kunnskap og ferdigheter for å kunne skape og delta i demokratiske prosessar.

Utvikle kunnskap om og innsikt i demokratiske prinsipp.

Tenkje kritisk, ta ulike perspektiv, handtere meiningsbryting og vise aktivt medborgarskap.

Gi forståelse av hvordan elevene kan ta i bruk kunstneriske ytringsformer og estetiske uttrykk i demokratiske prosesser.

Fremje evne til samspel i aktivitetar og refleksjon over kva eiga deltaking og eigen innsats inneber for samspel og læring. Få kunnskap om og forståing av demokratiske verdiar og spelereglar gjennom medverknad og medansvar i deltaking og samarbeid. Gje rom for å øve opp kritisk tenking og lære å handtere meiningsbrytingar og respektere usemje.

Få øvelse i å innta ulike perspektiver, og være åpen for andres synspunkter.

Utvikle elevenes muntlige og skriftlige retoriske ferdigheter, slik at de kan gi uttrykk for egne tanker og meninger og delta i samfunnsliv og demokratiske prosesser. Gjennom kritisk arbeid med tekster og ytringer øver elevene opp evnen til kritisk tenkning og lærer seg å håndtere meningsbrytninger gjennom refleksjon, dialog og diskusjon. Lesing av skjønnlitteratur gir elevene innblikk i andre menneskers livssituasjon og utfordringer. Dette kan bidra til at de utvikler forståelse, toleranse og respekt for andre menneskers synspunkter og perspektiver, og det kan legge grunnlaget for konstruktiv samhandling.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Lese og forstå og håndtere meningsmotsetninger, interessekonflikter. Bidra til å bevisstgjøre elevene og ruste dem til å handle og påvirke samfunnet gjennom språket.

B) KOMPETANSEMÅL

SAMFUNNSFAG, E. 2. OG 4. TRINN:

- Reflektere over kvifor menneske har ulike meiningar og tek ulike val
- Utforske og gje døme på korleis barn kan påverke avgjerder og samarbeide om demokratiske prosessar
- Lytte til andre si meining og samarbeide med andre om å finne konstruktive løysingar (4. trinn)

KUNST OG HÅNDVERK, E. 2. TRINN:

- Utforske ulike visuelle uttrykk og bygge vidare på andres ideer i eget skapende arbeid

KRLE, E. 4. TRINN:

- samarbeide med andre i filosofisk samtale
- sette seg inn i og formidle egne og andres tanker, følelser og erfaringer

MUSIKK, E. 2. TRINN:

- Utforske og eksperimentere med puls, rytme, tempo, dynamikk og form i dans, med stemmen og i spill

NATURFAG, E. 2 TRINN:

- Undre seg, utforske og lage spørsmål, og knytte dette til egne og andres erfaringer
- Utforske sansene gjennom lek ute og inne og samtale om hvordan sansene brukes til å samle informasjon

MATEMATIKK E. 2. TRINN:

- Lage og følge reglar og trinnvise instruksjonar i lek og spel

KROPPSØVING E. 2 TRINN:

- Utforske eigen kroppsleg bevegelse i lek og anna aktivitet åleine og saman med andre.
- Leike og vera med saman med andre i aktivitet i varierte bevegelsesmiljø
- Forstå og praktisere enkle reglar for samspel i ulike bevegelsesaktivitetar

NORSK E. 2. OG 4. TRINN:

- Lytte til, samtale om skjønnlitteratur på bokmål og nynorsk
- Lese og lytte til fortellinger, bøker (fra biblioteket), og samtale om kva teksten betyr for eleven (2./4. trinn)
- Utforske, formidle og uttrykke tekst gjennom samtale, lek, song, teikning, skrivning, bevegelse eller andre kreative uttrykk (2./4. trinn)
- Leke med rim og rytme, og lytte ut språklyder og stavelser i ord
- Trekke bokstavlyder sammen til ord under lesing og skrivning
- Lese med samanheng og forståelse på papir, og bruke enkle strategier for leseforståelse
- Beskrive og fortelle muntlig og skriftlig
- Skrive tekster for hånd (og på tastatur)
- Lage tekster som kombinerer skrift med bilder
- Lytte, ta ordet etter tur, begrunne meiningar, gje respons til andre i samtaler
- Utforske og samtale om oppbygningen av og betydningen til ord og uttrykk
- Utforske eget talespråk og samtale om forskjeller og likheter mellom talespråk og skriftspråk
- Kombinere ulike uttrykksformer i sammensatte tekster (e. 4. trinn)
- Beskrive, fortelje og argumentere muntlig og skriftlig og bruke språket på kreative måter (e. 4. trinn)
- Følge opp innspill fra andre i faglige samtaler, og stille oppklarende og utdypende spørsmål (e. 4. trinn)
- Holde muntlige presentasjoner (e. 4. trinn)

DRAMA OG RYTMISK, E.2. OG 4. TRINN:

- Utforske ulike teateruttrykk gjennom lek og dramatisering
- Beskrive opplevelser gjennom språk og bevegelse
- Leke med og presentere rytmeuttrykk i ulike tempo
- Improvisere ulike former for bevegelse til ulike rytmer og aktiviteter (4. trinn)
- Utforske og beskrive noen dramatiske grunnelementer (4. trinn)

Ordkista, del 2.

Dag 1

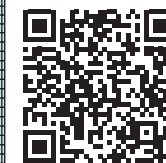
TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
5

OPPVARMING: GÅ OG STOPP

Dette skal skje:	Gå og stopp – vidareutvikling til omvendte instruksjoner og etablering av temposkala.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom, eller utendørs

VEILEDNING:

1. Alle finner seg en plass i rommet der det ikke er noen andre. Forklar at de straks skal begynne å gå, og at de må lytte mens de går, fordi du vil gi instruksjoner underveis. «Sett i gang å gå».
2. Fokuser på at de går hver for seg, med plass rundt seg, fyller ledige tomrom i rommet, slapper av i skuldre, slipper ned hender, ser framover. Smiler til hverandre. Be dem stoppe når du sier stopp, og gå når du sier gå. Legg inn nytt: En hånd i gulvet og en hånd på hodet. Forsøk noen ganger. Få alle til å følge instruksjonene, reagere raskt.
3. Nye instruksjoner: Nå betyr stopp gå, og gå betyr stopp. Prøv det først. Deretter: Legg en hånd på hodet betyr en hånd i gulvet, en hånd i gulvet betyr en hånd på hodet. Prøv ut.
4. Nye instruksjoner: Variere tempo, etabler skala frå 1-5 (sakte til fort). Hold gjerne et relativt intenst tempo, slik at elevene setter pris på roen i hovedaktiviteten som følger. Ro ned mot slutten.

REFLEKSJON: INTERVJU + HÅNDRYKK I SIRKEL

Dette skal skje:	Intervju hverandre to og to om to ting fra økta. Huske den andres svar. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk sendes gjennom sirkelen.
Du trenger:	Lydfangerbøker og blyant/penn.
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom, eller utendørs

VEILEDNING:

1. Oppfordre elevene til å «spille ut» intervju-situasjonen når de gjennomfører oppgaven.
2. Be elevene om spørsmål som kan stilles fra dagen i dag. Bli enige om 2 spørsmål, før parene går sammen. Introduser oppfølgingsspørsmål – la dem prøve det når de går sammen.
3. I par: Den ene i paret skal intervju den andre: Stille to spørsmål, deretter bytte. Skriv ned navnet på den du har intervjuet, og ord personen svarer i lydfangerboka.
4. I ring: Alle holder hender, med hendene i kryss, høyre hånd over venstre. Alle som f.eks har bursdag i oktober og november forteller hva partnerne sa i intervju. En voksen sender flere håndtrykk rundt i ringen. Når de har kommet tilbake avsluttes økta: Ta ett skritt med venstre fot inn mot midten av sirkelen, og vend rundt. Dersom alle har lik fot og riktige armer skal sirkelen ende snudd utover.

NOTATER

Ordkista, del 2.

Dag 1

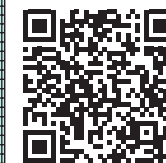
TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
5

HOVEDAKTIVITET: LESE HISTORIER

Dette skal skje:	Oppstart av arbeid med historiefortelling gjennom høytlesning. Fortsette ord-innsamling.
Du trenger:	Gullkista, lydfangerbøker og blyanter/penner, gullpapir, tusjer som skriver godt på gullpapir, sakser, skjønnlitterære bøker i ulike sjangre, for barn: Nyskrevet roman for barn, eventyr, poesibok, krim etc. Variasjon i hovedpersoners kjønn, tematikk, illustrasjoner etc. Tavle/smartboard og skriveredskap.
Forbered i forkant:	Finne gode, varierte bøker (se beskrivelse over)
Forbered i rommet:	Sette opp kista, med bøkene oppi.
Slik ser rommet ut:	Lytterom (Løgnaktig sirkel: Åpent rom)

VEILEDNING:

1. Åpne kista: Masse gullord, men også flere bøker. Sett bøkene opp så alle kan se. Fortell: Bare i Norge skrives det 10.000 bøker hvert år. Tenk hvor mange som skrives i verden! Spør: Hvem liker å lese/bli lest for? Hva er fint med å lese?
2. Ha en dialog, still spørsmål og fortell om de ulike bøkene som kom i kista, og sjangrene de representerer.
3. Valg av bok til høytlesning: Legg bøkene på ulike steder i rommet. Be elevene stille seg ved boka de har mest lyst til å høre lest høyt. Lage søylediagram på tavle/smartboard som viser hvor mange som står hvor. Velg den flertallet velger.
4. Felles samtale om valget, før lesing:
 - a) Hvorfor valgte du boka du valgte? Er det bildet på forsida? Temaet? At det er bilder inni? Farger? Noe annet?
 - b) Hvordan var det å velge bok på denne måten? Var det urettferdig? Rettferdig? Begrepet demokrati, forklar begrepet. Hvordan kunne vi evt. gjort det på en annen måte? Kan evt. dele gruppa i 2-3 rom, med hver sin bok, men ha samtalen om valget først.
5. Høytlesning: Les boka høyt. Be elevene underveis om å legge merke til ord, og dersom de vil kan de skrive ned ord underveis, eller de kan huske ordene de vil skrive, og skrive dem ned etterpå. Minst: Ett ord de likte og ett ord de ikke likte. Evt. også: Ett ord de ikke forstår, ett ord de ikke kunne da de var små (men kan nå). Ett ord om noe spennende som skjedde.
6. Elevene får tid til å skrive ned ord.
7. Overføre ordene til gullpapir, og legge dem i kista.

DERSOM DET ER TID: LØGNAKTIG SIRKEL

1. Samles i sirkel: Forklar med et eksempel: Hver person (elev og voksen) sier navnet sitt og en ting om seg selv som er løgn (f.eks: Jeg heter Svend, og jeg har flydd til månen!).
2. Alle svarer: Hææ? Er det sant? Personen som lyver sier: «Ja!» Deretter videre til neste.
3. Kan ta to runder dersom det er fruktbart.

NOTATER

Ordkista, del 2.

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
5

OPPVARMING: GÅ OG STOPP

Dette skal skje:	Gå og stopp – vidareutvikling til øyekontakt og repetisjon av tallgrupper (med innhold som peker til hovedaktivitet).
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Alle finner seg en plass i rommet der det ikke er noen andre. Forklar at de straks skal begynne å gå, og at de må lytte mens de går, fordi du vil gi instruksjoner underveis. «Sett i gang å gå».
2. Fokuser på at de går hver for seg, med plass rundt seg, fyller ledige tomrom i rommet, slapper av i skuldre, slipper ned hender, ser framover. Smiler til hverandre. Bruk alle instruksjonene fra dagen før, så de blir minnet på dem. Stopp-gå, hånd på hodet, hånd på golvet, og snu til omvendte instruksjoner. Temposkala 1-5.
3. Nye instruksjoner: Øve på å få øyekontakt med hverandre. Når du får øyekontakt, si Hei! Og gå videre. Varier med de andre instruksjonene.
4. Nye instruksjoner: Spør om de husker da de gikk i tallgrupper tidligere. Si et tall, og elevene danner en gruppe med det antallet deltakere, så fort som mulig (skal ikke rekke å velge «favoritter»). I tallgruppene skal de fortelle hverandre noe fra helga, ca 3 runder. Eksempler på oppgaver: En ting de ikke likte å spise, en ting de likte å spise. Noe uvanlig/spennende/rart som skjedde. Noe du ble irritert eller trist av. Noe som ikke skjedde, som du skulle ønske hadde skjedd.

REFLEKSJON

Dette skal skje:	Intervju hverandre i gruppene fra hovedaktiviteten. Still ett spørsmål hver til 1 person, deretter rulleres det. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk i sirkel.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Oppfordre elevene til å stille oppfølgingsspørsmål til spørsmålene sine, for å få vite flere detaljer.
2. Hver person kan selv få tenke på et spørsmål å stille til de andre på gruppa. Gi 2 minutters tenketid. Dersom noen trenger hjelp, kan de gi tegn, så kommer en voksen.
3. Dersom 3-er-grupper: En intervjuer de to andre, stiller ett spørsmål fra dagen i dag + oppfølgingsspørsmål til hver. Rullere til alle tre har intervjuet. Voksne går rundt og bistår ved behov.
4. I sirkel: Alle holder hender, med hendene i kryss, høyre hånd over venstre. Alle som f.eks har navn som begynner på G og F forteller hva partnerne sa i intervju. En voksen sender flere håndtrykk rundt i ringen. Når de har kommet tilbake avsluttes økta: Ta ett skritt med venstre fot inn mot midten av sirkelen, og vend rundt. Dersom alle har lik fot og riktige armer skal sirkelen ende snudd utover.

NOTATER

Ordkista, del 2.

Dag 2

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
5

HOVEDAKTIVITET: HISTORIEFORTELLING, DEL 1

Dette skal skje:	Lærer om historiefortelling, og prøver ut historiefortelling i fellesskap og deretter i grupper.
Du trenger:	Tavle/smartboard med skriveredskap, store ark og fargeblyanter (ett sett til hver gruppe a 3).
Forbered i forkant:	Evt. gruppeinndelingen i bolk B.
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Bolk A: Sittende i sirkel på golvet med tavle/smartboard i nærheten. Fordel elevene gutt-jente-gutt i sirkelen. Bolk B: Grupper uten pult.

VEILEDNING:

Bolk A: Klassefortelling (ca 30 min)

- Sittende i sirkel på golvet: Premisser: Noen vil bli stilt spørsmål, svarer høyt og tydelig, de andre lytter og hører på. Intervju en elev om hva hun/han gjorde i helga: I starten, i midten, i slutten av helga. Noe du likte, noe du ikke likte, noe du gjorde aleine, noe du gjorde med andre, noe du gjorde i mørket, noe du gjorde i lyset.
- Still de samme spørsmålene til flere i ringen (til alle dersom det er en liten gruppe, ellers: velg ulike typer elever, og likt av begge kjønn). Still også samme spørsmål til en voksen.
- Fortell om historiefortelling: Nå har vi begynt å fortelle hverandre historier. Noen av spørsmålene var der for å få vite viktige og spennende små og store ting man kanskje ikke kommer på. En god historie har tre deler: En begynnelse, en midt og en slutt. Med a) en hovedperson som har noe den vil gjøre (et mål), b) Et problem som gjør at hovedpersonen ikke klarer å gjøre det den vil (en hindring) og c) en løsning, der hovedpersonen klarer å vinne eller taper mot problemet.
- Velg en tilfeldig elev: Dette er hovedpersonen i historien. Spør: Hvordan kom du deg til skolen i dag? Fortell: For denne hovedpersonen er målet å klare å komme seg til skolen i dag.
- Be klassen stille oppfølgingsspørsmål/intervjue denne eleven/hovedpersonen om morgenen og veien til skolen. Elevene styrer, men skyt gjerne inn oppfølgingsspørsmål for detaljer dersom det går trått: Hva spiste du? Hvor fort gikk du? Hvordan så bilen ut? Hvordan var været? Rakk du å pusse tenner? Hadde du noen andre med deg? Osv. I mens: Skriv ned alle detaljene på smartboard/tavle. Tegn opp bevegelsene frå A-Å.
- Fortell at vi må gi hovedpersonen et problem som gjør historien enda mer spennende. Nå trenger det ikke lenger være sant, ref. løgnaktig sirkel. Be elevene komme med forslag. Diskuter og bli enige. (Se tips til hvordan under) Deretter: Elevene må bli enige om en løsning på problemet.
- Fullfør tegningen på tavla, og les opp historien som klassen har laget sammen.

Bolk B: Lage fortelling i grupper (ca 30 min)

- Del inn i grupper på ca 3 pers.: La elevene trekke to ord frå ordkista hver. La dem finne gruppa si og samles rundt sitt ark for å få oppgaven.
- Oppgaven er å lage en historie som inneholder alle ordene de har trukket. De skal tegne historien på arket sammen. Minn på: Hovedperson med mål, problem/hindring, løsning. Fint med detaljer.
- Voksne går rundt og veileder, passer på at alle får komme til orde, og at problemene og løsningene fungerer (se tips under).
- Gi beskjed når det er 10 minutter og 5 minutter igjen.

TIPS TIL PUNKT 6 I BOLK A

Vær gode på å styre ordet, så flere argumenter og stemmer blir hørt: Det kommer gjerne spektakulære forslag her, og det kan være vanskelig å bli enige, da mange synes sitt forslag er best og sliter med å gi slipp på det.
Still oppfølgingsspørsmål til ideene: Løser denne løsningen hele problemet? Er det noen måte historien kan fortsette på etter dette?

TIPS TIL BOLK B

Tøyseproblemer/-løsninger: Pass på at det ikke bare er slike problemer/-løsninger blir valgt i gruppene. Det er ok med tøysete problemer og løsninger dersom det også er et ordentlig problem og løsning i historien.

Ordkista, del 2.

Dag 3-4

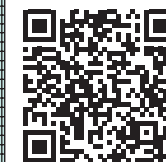
TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
5

OPPVARMING: GÅ OG STOPP

Dette skal skje:	Gå og stopp – repetisjon av kjent materiale + videreutvikling med å ta på ulike ting.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Alle finner seg en plass i rommet der det ikke er noen andre. Forklar at de straks skal begynne å gå, og at de må lytte mens de går, fordi du vil gi instruksjoner underveis. «Sett i gang å gå».
2. Fokuser på at de går hver for seg, med plass rundt seg, fyller ledige tomrom i rommet, slapper av i skuldre, slipper ned hender, ser framover. Smiler til hverandre. Bruk alle instruksjonene fra dagen før, så de blir minnet på dem. Stopp-gå, hånd på holdet, hånd på golvet, omvendt, tempovariasjon 1-5, blikkontakt med HEI!, tall-grupper (uten spørsmål).
3. Nye instruksjoner: Ta på noe kaldt, ta på noe du liker, ta på noe som lever, ta på noe du ikke har lagt merke til før, ta på noe som er mykt etc. Etter et par runder: Spør elevene om forslag til hva de kan ta på. Bruk et par forslag.

REFLEKSJON: INTERVJU: ÅPNE OG LUKKEDE SPØRSMÅL

Dette skal skje:	Intervjue hverandre to og to om økta. Dag 3: Ja/nei-spørsmål. Dag 4: Åpne spørsmål.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

Dag 3:

1. Innledning: Hva er ja/nei-spørsmål? Be elevene komme med eksempler.
2. Hver person tenker på ett (eller to) spørsmål som bare kan besvares med ja og nei, om dagen i dag. Gi 2 minutters tenketid. Dersom noen trenger hjelp, kan de gi tegn, så kommer en voksen.
3. Stående i sirkel: Alle får stille sitt spørsmål, og alle i sirkelen svarer ja eller nei, samtidig.
4. Refleksjon: Hva er bra med ja/nei-spørsmål? Hva er dumt?
5. Alle holder hender, med hendene i kryss, høyre hånd over venstre. Veileder sender flere håndtrykk rundt i ringen. Når de har kommet tilbake avsluttes økta: Ta ett skritt med venstre fot inn mot midten av sirkelen, og vend rundt. Dersom alle har lik fot og riktige armer skal sirkelen ende snudd utover.

Dag 4:

1. Innledning: Hva slags spørsmål kan vi stille som ikke går an å svare ja/nei til? Be elevene komme med eksempler.
2. Hver person tenker på ett (eller to) spørsmål som ikke kan besvares med ja og nei, om dagen i dag. Gi 2 minutters tenketid. Dersom noen trenger hjelp, kan de gi tegn, så kommer en voksen.
3. Stående i sirkel: Alle får stille sitt spørsmål, og alle i sirkelen svarer samtidig, men bare inni seg. Alternativt: Alle stiller spørsmålet til den som står til høyre for seg, som svarer.
4. Refleksjon: Hva er bra med spørsmål som ikke kan besvares med ja/nei? Hva er dumt?
5. Alle holder hender, med hendene i kryss, høyre hånd over venstre. Veileder sender flere håndtrykk rundt i ringen. Når de har kommet tilbake avsluttes økta: Ta ett skritt med venstre fot inn mot midten av sirkelen, og vend rundt. Dersom alle har lik fot og riktige armer skal sirkelen ende snudd utover.

NOTATER

Ordkista, del 2.

Dag 3-4

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
5

LÆRERSTYRTE DAGER. IDEER TIL HOVEDAKTIVITETER.

FORSLAG:

NB! Dag 5 begynner med at elevene presenterer historiene sine for kunstneren.

A) Fortsette med historien som ble påbegynt dag 2. Avslutte historien.

- Utvikle detaljene, finne på flere ting i historien uten å gjøre den lengre.
- Stille spørsmål for å få fram flere ord.

Jobbe ferdig fortellingene med ord, tegneserie-elementer, skrive/tegne. Forberede presentasjon for kunstner.

B) Forberede en presentasjon av historien.

To regler: 1) Alle på gruppa skal snakke. 2) Sørg for å få med de viktigste tingene i historien (hvem er hovedpersonen? Hva er målet til hovedpersonen? Hvilket problem møter hovedpersonen? Hva er løsningen på problemet?) De kan bruke tegningen/plakaten de har laget. Forbered dem på at de kommer til å få kort tid på å fortelle. Øve-presentasjon for en annen gruppe.

C) Skrive historiene inn på data og skrive ut, henge opp.

D) Løgnaktig sirkel.

NOTATER

Ordkista, del 2.

Dag 5

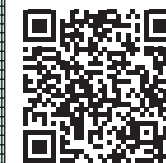
TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
5

OPPVARMING: GÅ OG STOPP – KORT VERSJON

Dette skal skje:	Gå og stopp – kort versjon, videreutvikling med hopp og klapp.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Alle finner seg en plass i rommet der det ikke er noen andre. Forklar at de straks skal begynne å gå, og at de må lytte mens de går, fordi du vil gi instruksjoner underveis. «Sett i gang å gå».
2. Fokuser på at de går hver for seg, med plass rundt seg, fyller ledige tomrom i rommet, slapper av i skuldre, slipper ned hender, ser framover. Smiler til hverandre. Bruk noen av instruksjonene fra tidligere, men hold det kort.
3. Nye instruksjoner: Utvide kommandoene: Legg til hopp og klapp. Etableres først, deretter sammen med de andre kommandoene. Og omvendt.

REFLEKSJON: MIDTVEIS-MASTERCLASS I INTERVJUFORMAT

Dette skal skje:	Intervjue hverandre i gruppene fra hovedaktiviteten. Still ett spørsmål hver til 1 person, deretter rulleres det. Samles i sirkel. Dele fra intervjuene. Håndtrykk i sirkel.
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

1. Alle samles, en og en gruppe kommer opp.
2. Veileder intervjuer: Hvordan har det gått til nå? Har dere brukt alle ordene? Hvem er hovedpersonen? Hva vil hovedpersonen få til? Hva er problemet? Hva er løsningen?
3. Veileder kommer med konstruktiv tilbakemelding til gruppene.
4. Klassen gir hver gruppe applaus.
5. Avslutte i sirkel: Alle holder hender, med hendene i kryss, høyre hånd over venstre. Veileder sender flere håndtrykk rundt i ringen. Når de har kommet tilbake avsluttes økta: Ta ett skritt med venstre fot inn mot midten av sirkelen, og vend rundt. Dersom alle har lik fot og riktige armer skal sirkelen ende snudd utover. Avslutte med å be alle huske hva de vil få med i historien i morgen, og takke for jobben så langt.

NOTATER

Ordkista, del 2.

Dag 5

TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
5

HOVEDAKTIVITET: VISNING AV HISTORIER + HISTORIEFORTELLING «DAGEN ALT GIKK GALT».

Dette skal skje:	
Du trenger:	Ordkista, Karakterkort (5 til hver gruppe), bjelle. 1 stort ark til hver gruppe, farger og blyanter til hver gruppe
Forbered i forkant:	Evt. gruppeinndeling til nye grupper
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Bolk 1: Visningsoppsett. Bolk 2: Grupper med/uten pult.

VEILEDNING:

Bolk 1: Visning av historier

1. En og en gruppe viser sine historier for kunstneren. Minne om blikkontakt, alle presenterer, publikums rolle og respons osv.
2. Kunstneren leter etter det gode i presentasjonen og gir et par reelle, positive kommentarer til hver gruppe. Ingen andre gir respons.

Bolk 2: Historiefortelling «Dagen alt gikk galt»

1. Dele inn i nye grupper. Gi hver gruppe sin arbeidsplass, og et stort ark.
2. Hver gruppe får fem karakterkort, og må velge en hovedperson i løpet av 60 sek. Bjelle ringer.
3. Hver elev trekker tre ord fra ordkista hver, som de tar med til gruppa. Ordene blir hele gruppa sine.
4. Oppgave: Lage en historie om hovedpersonen de har valgt, og som inneholder alle ordene de har trukket. Historien tegnes på arket sammen. Presentere ny oppgave med overskriften «Dagen alt gikk galt». Minn om: Bruke det som funket sist (fra samarbeid og fra arbeidet med historien) + hente inspirasjon fra de andres historier. Repeter: Hva er viktig å ha med i historie? En hovedperson som vil noe, et problem, og en løsning. En begynnelse, en midt og en slutt.
5. Gruppene jobber en god stund med dette, mens de voksne veileder ved behov. Veiledning: Skrive inn ordene i tegningen etter hvert som de kommer med i historien, finne fram til detaljer, sikre at alle på gruppa får være med, komme til orde, bestemme.
Gi beskjed når det er 10 minutter og 5 minutter igjen.

NOTATER

Ordkista, del 2.

Dag 6

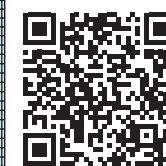
TID

90 min
inkl. pauser

Kunsten å lære

TEMA
5

OPPVARMING: GÅ OG STOPP

Dette skal skje:	Gå og stopp – videreutvikling med øving på å stå alene foran klassen
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

- Alle finner seg en plass i rommet der det ikke er noen andre. Forklar at de straks skal begynne å gå, og at de må lytte mens de går, fordi du vil gi instruksjoner underveis. «Sett i gang å gå».
- Fokuser på at de går hver for seg, med plass rundt seg, fyller ledige tomrom i rommet, slapper av i skuldre, slipper ned hender, ser framover. Smiler til hverandre. Bruke noen av instruksjonene fra tidligere, variere dem. Fokuser på blikkontakt, Hei! og å smile til hverandre.
- Tallgrupper: 1. Lag en statue sammen som representerer følelsene du har når du er spent eller usikker på noe du skal gjøre. 2. Lag en statue sammen som representerer følelsen etter du har fått til noe du grudde deg til eller var spent på. Avslutte med tallet som tilsvarer alle i rommet: Lage en stor sirkel. Gjøre om til halvsirkel. Alle setter seg ned.
- Øve på å stå foran klassen: En og en kommer opp og stiller seg midt foran klassen. Skal se hver og en i øynene, fra venstre til høyre. Ikke for fort. Når man har sett alle i øynene setter man seg. Begynner man å le må man begynne på nytt. Overgang til hovedaktivitet.

REFLEKSJON: FELLES-INTERVJU

Dette skal skje:	Veileder intervjuer gruppa som har vist (med liksom-mikrofon?)
Du trenger:	
Forbered i forkant:	
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Åpent rom

VEILEDNING:

- Veileder intervjuer hver gruppe, etter alle visningene er ferdige: Hvordan var det å presentere historien sin på denne måten foran alle? Hvordan var det å få tilbakemeldinger slik vi gjorde nå? Var det noen som fikk nye ideer til historier av det dere hørte fra de andre gruppene? Fra tilbakemeldingene?
- Avslutte i sirkel: Alle holder hender, med hendene i kryss, høyre hånd over venstre. Veileder sender flere håndtrykk rundt i ringen. Når de har kommet tilbake avsluttes økta: Ta ett skritt med venstre fot inn mot midten av sirkelen, og vend rundt. Dersom alle har lik fot og riktige armer skal sirkelen ende snudd utover. Avslutte med å takke for innsatsen.

HOVEDAKTIVITET: HISTORIEFORTELLING + PRESENTASJON AV «DAGEN ALT GIKK GALT»

Dette skal skje:	Historiene ferdigstilles, og presenteres med «fotspor»-tilbakemeldinger til hver gruppe.
Du trenger:	Fotspor-plakater
Forbered i forkant:	• Printe ut eller lage egne fotspor-plakater
Forbered i rommet:	
Slik ser rommet ut:	Visningsoppsett

VEILEDNING:

- I grupper: Finpusse, justere historiene sine (ca 15 min).
- Forberede presentasjon (ca 10 min): To regler: 1. Alle på gruppa skal snakke, 2. Sørg for å få med de viktigste punktene i historien: Hvem er hovedpersonen? Hva vil denne? Problem? Løsning. Kan bruke tegningen/plakaten. Forbered dem på at de får kort tid (ca 2 min) til å fortelle.
- Presentasjon: Minn om publikumsrollen: Blikkontakt, fokus på den som snakker. Høre godt etter, for etterpå skal de gi tilbakemeldinger til gruppa. Hver gruppe går opp. Får 2-3 minutter til å presentere.
- Legge ut fotspor-plakater på gulvet (NB! Etter første gruppe har vært oppe!).
- Etter hver presentasjon: Gruppa står fortsatt på «scenen». De får ikke snakke eller svare, kun lytte. Publikum: Kan komme fram og gi en tilbakemelding på historien eller framføringen. Veileder viser metoden med seg selv som eksempel. Gå til plakaten som passer, still deg opp på fotsporene og start med ordene som står der, og deretter tilbakemeldingen. F.eks: «Jeg likte» at alle fikk fortelle like mye.» Deretter gå ned igjen, og en annen kan komme opp. Vær streng med reglene.
- Gjenta til alle gruppene har fått presentert og fått respons. Viktig å få tid til alle.